בס"ד

Prayers Born of Lack

ספר מי השילוח - פרשת ויקרא

Before they call I will answer; while they are yet speaking I will hear. (Isa. 65:24)

ויקרא אל משה, כתיב, והי' טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע, ומאחר שהש"י עונה מה ענין עוד לדבר ולבקש, אך כי קריאה היינו תשוקה וציפוי, והוא אמרו טרם יקראו ואני אענה היינו טרם שיבא בלב המיחל לה' שום חשק לדבר אז עונה אותו הש"י והוא שמבער מלבו כל חמדות וכל מיני חשקות לשום דבר שבעולם, ועי"ז יעשה מקום בלב האדם שיוכל לצפה ולקוה לרצון הש"י, ואח"כ יוכל לקבל בלבו תשוקה וקווי בלתי לה' לבדו ואז עוד הם מדברים ואני אשמעו.

* * *

1 Divrei HaYamim 4:9-10

And Yavetz was more honorable than his brothers; and his mother called his name Yavetz, saying: "Because I bore him in pain." And Yavetz called out to the God of Israel: "If only You would bless me, extend my border, let Your hand be with me, and keep me from harm, so that I might not endure pain!" And God granted his request.

Temurah 16a

A Tanna taught: Othniel [the brother of Calev] is the same as Yavetz. He was called Othniel because God answered him (שענאו אל), and Yavetz because he counselled and fostered Torah in Israel (שינאן ורבץ). And what was his [real] name? Yehudah the brother of Shimon. And how do we know that G-d answered him? - Since it says: "And Yavetz called on the G-d of Israel saying, 'If only You would bless me, and enlarge my border, let Your hand be with me, and keep me from evil, so that I might not endure pain!""

If only You would bless me – with Torah.

And enlarge my border – with pupils.

Let Your hand be with me – that I not forget my studies.

And keep me from evil – that I may meet friends like myself.

So that I might not endure pain! – That the evil inclination not have power over me so as to prevent me from studying.

[If You do this, so it is well, but if not, I shall go down in grief to the grave],

Immediately "G-d granted his request."

מצודות דוד על דברי הימים א פרק ד פסוק ט $^{\,1}$

ילדתי בעצב - כאשר ילדה אותו היה לה עצבון מה ולזכרון קראה את בנה יעבץ בהפוך אותיות מעצב כאלו תאמר שיהפך העצב לשמחה:

ספר צדקת הצדיק - אות ריג

מי שהוא חסר ומבקש השלמה אי אפשר שהקב"ה לא יענהו וכמו שנאמר (תהלים ל"ד י"ט) קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי וגו' וכמו שמובא (זוהר ח"ג קצ"ה.) דתפילה דעני כלל כל צלותין ובקעי רקיעין. 1 ואין עני אלא בדעת (נדרים מ"א.) אפילו אין יודע איך להתפלל ולרצות לקונו ולכן נאמר בו (תהלים ק"ב א') ולפני ה' ישפוך שיחו ושיחה פירוש מילי דעלמא ולא דברי תורה... היינו שמדבר בלא דעת וישפוך ולא במתון ובסדר רק שמתוך שבירות לבו שופך נפשו לה' ודברים בלתי מסודרים ושלא בדעת וזו מקובלת יותר. ותפילה במקום קרבנות ודעני נקרא מנחה שחשוב לפני השם יתברך מתנה ומנחה וגם הוא לשון נייחא כי הוא מקבל תיכף הנייחא:

וכמו ששמעתי דכל אחד מישראל שחסר לאיזה דבר ומבקש גם בהפלגה היה פועל בודאי רק שהוא מרוצה אחר כך בכל שהוא. וצריך לזה דעת שלא להתרצות ולחשוב עצמו שאינו חסר רק בישועה שלימה. וזה עצת יעבץ שאמר (דברי הימים - א ד' י') אם ברך וגו' ואמרינן בתמורה (ט"ז.) שאמר אם וכו' ואם לאו הריני הולך וכו' פירוש שאמר שאינו מקבל שום נייחא כלל כל זמן שלא יענהו השם יתברך ככל אשר שאל ובאם לאו הרי הולך חס ושלום לשאול וחסר לגמרי. והשם יתברך מוכן לעזור לנשברי לב ומיד ויבא אשר שאל ומלשון הגמרא מיד מבואר דפועל תיכף:

ואנו מבקשים רחמנא דעני לתבירי ליבא ולמכיכי רוחא ענינא. דבאמת לזה גופה צריך סייעתא דשמיא להיות לב נשבר ושלא להתרצות בשום דבר רק בישועה גמורה. ועל זה מבקשים רחמנא וכו' כדרך שכתבתי לעיל (אות ר"ב) מקציבת העץ. שהרי ענית לפלוני בדבר זה והושיע גם לנו אף על פי שאין אנו כמוהו מאי נפקא מינה לך כענין (איוב ל"ה ז') אם צדקת מה תתן לו וגו' כי לאמיתות רצון השם יתברך מאי נפקא מינה בין צדיק לרשע וכל שכן בזה. רק זהו מצד הנהגת התורה מצידה ראוי לענות לצדיק יותר וכן לנשבר לב יותר. אבל בקשת רחמים הוא גם שאינו משורת משפט התורה. וזהו רחמנא מצד מדת רחמנותך כמו שאנו רואים שאתה עונה לזה כך ענה גם לנו:

* * *

Mo'ed Katan 18b

Mishnah: The following documents may be written on Chol ha'Mo'ed (because a delay might result in a loss): A bethrothal contract...

Shmuel said: "One may betroth a woman during the festival week, lest another [rival suitor] beat him to her" ...

But could Samuel have said this? Surely Rav Yehudah, citing Samuel, said: ["Forty days before the embryo is formed, heavenly voice calls forth: 'The daughter of So-and-so is [to be a wife] to So-and-so.' 'Such and such a field is [to belong] to So-and-so.'"

 $^{^2}$ זוהר חלק ג דף קצה/א (תרגום)

ר' אבא פתח תפלה לעני כי יעטוף וגוי ג' הם שכתוב בהם תפלה, והעמידוהו דבר זה, אחד הוא משה,אחד הוא דוד, ואחד הוא עני, שנכלל בהם ונתחבר בהם. תפלה למשה איש האלקים, תפלה זו שאין כמוה באדם אחר. תפלה לעני, תפלה זו היא תפלה שאין כמוה במלך אחר. תפלה לעני, תפלה היא, מאלו הג' מיחשובה מכולן! הוי אומר תפלה לעני. תפלה זו קודמת לתפלה של משה וקודמת לתפלה של דוד וקודמת מכל שאר תפלות העולם. מהו הטעם, משום שעני הוא שבור הלב וכתוב קרוב ה' לנשברי לב. והעני עושה תמיד ריב עם הקב"ה והקב"ה מקשיב ושומע דבריו. כיון שהוא התפלל תפלתו פותח כל חלונות הרקיע וכל שאר התפלות העולות למעלה דוחה אותם אותו העני, שבור הלב. שכתוב תפלה לעני כי יעטוף והיה אריך לומר כי יתעטף, מהו כי יעטוף. אלא הפירוש הוא, הוא עושה איחור שמאחר כל תפלות שבעולם שאינן נכנסות עד שתפלה שלו נכנסת. (עטופה פירושו איחור, מלשון והעטופים ללבן). והקב"ה אמר תתאחרנה כל התפלות ותפלה זו תעלה אלי

No; what it means is, "Lest another [rival suitor] beat him to her" through prayer, as is illustrated by what happened to Rabba, who overheard a certain fellow praying for mercy, saying: "May that girl be destined to be mine!" Rabba said to him: 'Don't pray for mercy like that! If she is destined for you, you will not lose her, and if not, you have challenged the ways of Providence."

Later he overheard him praying that either he should die before her or she before him. Rabba said to him: "Didn't I tell you not to pray for mercy in this matter?"